

Rigsdagstidende.

1855. Forhandlingerne paa Folkethinget. No. 37.

Syvende Session.

18de Møde.

Torsdagen den 20de December.

(Fortsat.)

Grundtvig (fortsat): Imidlertid er der dog maaskee nogle af Thingets Medlemmer, som vide og i alt Fald ville troe, at det, jeg kan gjøre, har jeg isinde at gjøre. Jeg er isærd med at oprette en folkelig Høiskole, naturligviis efter en meget lille Maalestok. Det er allerede Stort for mine Dine og efter min Erfaring i Danmark, at jeg ved mine Benner's Hjælp vil være istand til dog at gjøre et Forsøg under mine egne Dine; det bliver efter en lille Maalestok, og vil neppe blive Noget, som tiltrækker sig synderlig Opmærksomhed; men idet jeg nu forudsætter, at det rimeligviis ogsaa der vil være Tilfældet, at de, der idetmindste fra først af ville betroe deres vorne Sønner til min Omhu, ville blive Bønder, og paa de fleste af dem vil jeg stræbe at virke saaledes, som det er min Anskuelse: ingenlunde at gjøre Bønderkarle kjede af at være Bønder, ingenlunde at bilde dem ind, at naar de klædte sig lidt op og maaskee i Tiden sleg til at blive en Smule Embedsmand, saa havde de høvet sig, saa hørte de til de Oplyste og Dannede; men jeg vilde, hvad jeg troer er det eneste Rette, see at oplyse dem om, at det slet ikke kom an paa saadanne Ting, men at man kan være en meget oplyst og dannet Mand og have meget mere Gavn og Fornøielse af sin Oplysning, og i det Hele taget have langt mere Glæde af Livet, naar man er en oplyst Bønde, end de Lærde have af al deres Lærdom. Det kan imidlertid neppe feile, at

der ogsaa blandt disse unge Mennesker vil blive Enkelte, der baade have Lyst og Anlæg til at meddele det, de lære, kort sagt til at blive Lærere, og det skulde jo være mig en stor Fornøielse, da det er derved, at Oplysningen baade skal vedligeholdes og, som jeg haaber, vore. Men see, nu er der ikke engang saameget skeet ved dette Lovforslag, der er ikke engang antydet, at Seminarierne skulle miste det ulyksalige Monopol. Man vil maaskee sige, at de ikke have et saadant, at ogsaa de, der dannes andre Steder og paa andre Maader, kunne ligeledes komme med; ja men de skulle dog i Reglen derhen for at stemples; men naar nu Seminarierne efter min og, troer jeg, efter Manges Overbeviisning, ikke alene ere meget daarlige i deres Slags, men ere af et meget daarligt Slags, da er den Stempling en fortvivlet Sag, og oplyses her bedst ved at pege paa det Seminarium, som ligger os nærmest, nemlig Jonstrup-Seminarium, der ikke forgjæves er en Datter af det første, vi have havt, Blaagaard ude paa Nørrebro; thi der faaer man endnu, saavidt jeg veed, maanedlig Sort paa Hvidt for, at man bliver ved at tygge Levningerne fra Halvfemserne i forrige Aarhundrede, som om de vare store Lækkertier, eller som om de vare den eneste sunde Sjælesøde. — Derfor vilde jeg læggeden ærede Minister paa Hjerte, hvis det kunde nytte, om det dog ikke var muligt, at der kunde blive bedre Tider i Skolevæsenet, saa at det maa blive tilladt Folk, uden at skulle bedømmes af Seminarierne, at faae Lov til at prøve deres Lykke og vise, hvad de kunne; thi jeg troer dog ikke, at den ærede Minister vil være saa uenig med mig deri, at al Examen, naar den